

НЕДЕРЖАВНІ ПЕНСІЙНІ ФОНДИ ЯК СУБ'ЄКТИ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Згідно із Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення» [1] недержавний пенсійний фонд (далі – НПФ) – це юридична особа, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), функціонує та провадить діяльність винятково з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників Пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному порядку. НПФ є активізаторами інвестиційних процесів на фінансовому ринку, які сприяють підвищенню рівня його розвитку, зокрема ринку цінних паперів. Тому можна сказати, що розвинута система недержавного пенсійного забезпечення свідчить про економічний розвиток країни загалом.

Головними функціями, які виконує НПФ є: сприяння акумуляції заощаджень населення у вигляді пенсійних внесків (додатковий дохід після їх виходу на пенсію) та формування довгострокових інвестиційних ресурсів для потреб економічного зростання країни.

Діяльність НПФ забезпечується спеціальною трирівневою структурою, яка представлена на рис. 1.

Таблиця 1

Функції структурних елементів НПФ в Україні

Структура НПФ	Функції
Адміністратор фонду	- укладання та супровід пенсійних контрактів; - відкриття та супровід пенсійних рахунків учасників фонду; - облік пенсійних внесків; - нарахування пенсійного доходу на рахунки учасників фонду; - розрахунок і здійснення пенсійних виплат; - формування та розповсюдження звітності фонду перед державними органами, учасниками фонду, контрагентами.

Компанія з управління активами	- інвестування активів фонду відповідно до законодавства; - облік та представлення інформації про склад та доходність активів фонду.
Банк-зберігач	- розрахунково-касове обслуговування всіх операцій по поточних рахунках НПФ; - депозитарне обслуговування операцій фонду з цінними паперами; - контроль за дотриманням КУА закону та інвестиційної декларації НПФ; - підтвердження інформації КУА про склад та доходність активів фонду.

У Державному реєстрі фінансових установ станом на 31.03.2018 р. містилася інформація про 62 недержавних пенсійних фонди, та 22 адміністратори НПФ, які зареєстровано у 8 регіонах України. Найбільша кількість НПФ зосереджена у м. Києві – 44, або 71,0 % від загальної кількості зареєстрованих НПФ. Загальна кількість учасників НПФ становила 843,2 тис. осіб, з яких отримали чи отримують пенсійні виплати 79,4 тис. осіб (9,4 % від загальної кількості учасників) [3].

З метою поліпшення системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні необхідно запровадити такі умови:

– для активізації розвитку недержавного пенсійного страхування вести просвітницьку діяльність серед населення шляхом інформування через ЗМІ, мережу Інтернет, профспілкові організації щодо важливості та основних переваг участі у недержавному пенсійному забезпеченні для власного майбутнього;

– для забезпечення захисту пенсійних активів від різноманітних ризиків, пов'язаних із непрозорістю функціонування суб'єктів, що надають послуги з НПЗ, внести зміни до законодавчих актів щодо чіткого визначення прав учасників недержавного страхового забезпечення та регламентування діяльності страхових компаній та НПФ;

– для підвищення рівня довіри до фінансових установ, зокрема до страхових компаній, розробити та запровадити ефективну систему державного нагляду у сфері НПЗ та систему гарантування збереження внесків до НПФ у разі неплатоспроможності цих організацій [2].

Таким чином, розвиток недержавного пенсійного забезпечення в Україні

є найбільш перспективним напрямом у формуванні стабільного інвестиційного ринку та сектору додаткового забезпечення пенсіонерів. Для забезпечення розвитку НПФ слід створювати механізми захисту пенсійних накопичень та надавати гарантії щодо виконання фондами виплат відповідно до умов договору, що дозволить більше залучати грошові активи економічно-активного населення.

Отже, недержавні пенсійні фонди мають вирішити нагальні проблеми для забезпечення свого функціонування, збільшення власних активів, посилення конкуренції, а також гарантувати вищий рівень життя людей пенсійного віку. Уряду держави необхідно докласти максимум зусиль для реформування пенсійної системи, що забезпечить кращий соціальний захист пенсіонерів та сприятиме посиленню економіки загалом.

Література:

1. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» № 1057–IV. від 09 лип. 2003 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1057-15>.
2. Козаренко Л. В. Роль недержавних пенсійних фондів та компаній з страхування життя в розвитку людського потенціалу / Л. В. Козаренко // Бізнес інформ. – № 2. – 2016. – С. 319–328.
3. Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення станом на 31.03.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/NPF/OsnPokazn/NPF_I_kv%202018.pdf